

Vedlegg 1: Forslag til tekstjusteringer til stortingsprogrammet De store oppgavene løser vi best sammen.

Vi anser at følgende justeringer vil kunne styrke programmet ytterligere (tallene henviser til linjenummer i utkastet):

- 98 Vi ville unngått å referere til korona-krisen i fortid. Den kan godt være presens også på valgdagen. Alternativ tekst "**Koronakrisen har nok en gang vist oss**".
- 107 Vi vil anbefale å inkludere også tap av natur sammen med klima her.
- 126 Tilsvarende her – utslipp av klimagasser "og tap av natur og biologisk mangfold"
- 155 Burde ikke vårt ønske om tilstramming av 2030-målene inngå her?
- 157 Rettferdig er viktig, effektiv er like viktig. Vi foreslår "Vi trenger en rettferdig og effektiv klimapolitikk som kutter utslipp og skaper jobber."
- 167 Jobben med å gjøre sokkelen utslippsfri bør også gi teknologiutvikling. "..., på en måte som også bidrar til utvikling av ny teknologi."
- 215 Arbeiderpartiet vil-delen av økonomikapitlet inkluderer ingenting om bruk av disse virkemidlene for å nå klima- og naturmål. Som et minimum oppfordrer vi til å inkludere et oppsummerende punkt: "Øke CO2-avgiften raskt og forutsigbart for å bidra til å nå klimamålene, og kontinuerlig evaluere effektiv bruk av skatte- og avgiftssystemet for å nå klima- og naturmål."
- 237 Legg til på slutten av setningen "... og for klima- og natur."
- 248 Legg til på slutten av setningen "... samtidig som klima- og naturhensyn ivaretas fullt ut."
- 256 Legg til på slutten av setningen "... og ivaretar klima- og naturhensyn best mulig."
- 270 Vi anbefaler at det vurderes å legge til et punkt under 'Arbeiderpartiet vil' om SPU, a la "Anmode Norges Bank om å utrede tilnærming til og konsekvensene av å gjøre SPUs investeringsportefølje fullt ut kompatibel med klimamålene i Paris-avtalen samt globale natur- og biomangfoldsmål innen 2030."
- 274 legg til "klima- og naturreisiko"
- 288 legg til på slutten av siste setning, "på en måte som bidrar til at vi når klima- og naturmålene og utnytter de enorme mulighetene som ligger i grønn omstilling av økonomien."

304 oppsummeringen av hva grønn omstilling fordrer bør inkludere ", effektive regulatoriske og økonomiske incentiver"

318 Legg til ny setning til slutt: "Klimagassutslippene skal ned og natur og biologisk mangfold bevares og gjenoppbygges."

360 Nytt punkt: Stille krav til obligatorisk klimarisikorapportering i tråd med TCFD-standarden, for alle norske selskaper.

370 Legg til etter statlig eierskap "og offentlige innkjøp"

378 Legg til nytt kulepunkt: Et regulerings-, avgifts- og skatteregime som fremmer industri og produkter som bidrar til lave klimagassutslipp og vern av natur.

418 Legg til nytt kulepunkt: Gjennomføre endringer i petroleumsskatteregimet, med virkning fra 1 januar 2023, som bidrar til at petroleumsnæringen får insentiver til å fokusere sine unike ressurser, kompetanse og arbeidskraft mot lav- og nullutslippsløsninger og bidrar til redusert olje- og gassavhengighet i norsk økonomi. [Formuleringene her må ses i sammenheng med de foreslåtte formuleringene under iii) på linje 528, se nedenfor.]

492-567 Underkapitlet om olje, gass og leverandørindustrien inneholder mye bra. Punktet om en Stortingsmelding er viktig. Vi foreslår to justeringer i dette punktet:

521 "**I løpet av 2022** legge frem...." [Det er viktig å fastslå at dette arbeidet har prioritet og ikke vil trekke ut i tid.]

528 Nytt underpunkt: Vurdere, i tråd med anbefalingene fra det bredt sammensatte Klimaomstillingsutvalget, å i) begrense tildelingen av nye lisenser, ii) innføre krav om stresstesting av klimarisiko i plan for utbygging og drift (PUD) i sektoren, iii) justere petroleumsskatten for å unngå at investeringer som er potensielt ulønnsomme før skatt blir lønnsomme etter skatt, iv) innføre omstillingsavgift på produksjon på norsk sokkel for å fremme omstilling og lavutslippsteknologi og v) fjerne leterefusjonsordningen.

540 **Kommentar:** Det er positivt at det stilles krav til at norsk olje- og gassproduksjon skal ha lave klimagassutslipp. Samtidig er det viktig at økte krav til utslippsreduksjoner i olje- og gassnæringen også bidrar til ny næringsutvikling og grønn omstilling. Olje- og gassnæringen har selv satt seg et mål om 40 % absolutte utslippsreduksjoner innen 2030, noe som tilsvarer en nedgang i Norges samlede utslipp på omkring 10 prosent (5,4 MtCO₂). Utskiftning av gassturbiner offshore med elektrisk kraft fra land vil være sentralt for å nå dette målet, men er ikke det eneste mulige virkemiddelet.

Når Arbeiderpartiet nå vil øke dette målet med 10 prosentpoeng, må utslippene fra næringen kuttes med ytterligere 1,35 MtCO₂ innen 2030, til totalt 6,75 MtCO₂. En slik målsetning vil kreve en omfattende industriell omstilling i en av Norges viktigste næringer. Arbeiderpartiet må derfor være tydelig på at målet om utslippskutt i størst mulig grad skal oppnås gjennom utvikling av ny grønn teknologi- og næringsutvikling i Norge.

For å sikre dette, bør det utarbeides samarbeidsavtaler mellom olje- og gassnæringen og myndighetene som sørger for at utslippskuttene oppnås på en måte som tar olje- og gassindustrien, leverandørselskapene og den norske økonomien i en grønn retning. Slike samarbeidsavtaler bør som et minimum gjelde de økte utslippskuttene på 1,35 MtCO₂ som er initiert av Arbeiderpartiet, men også i største mulig grad næringens eget mål for utslippsreduksjoner.

Et eksempel kunne være å sikre at utslippskuttene oppnås gjennom utbygging av flere pilotanlegg for flytende havvind som Hywind Tampen, som alene er anslått å gi 200 000 tCO₂ i årlige utslippsreduksjoner.

540-542 Forslag til ny formulering: Arbeiderpartiet vil, i samarbeid med næringen, sørge for at utslippene fra olje- og gassproduksjon på norsk sokkel kuttes med 50 prosent innen 2030 og til netto null i 2050, målt mot 2005. Utslippskuttene skal i størst mulig grad oppnås på en måte som sikrer ny, grønn nærings- og teknologiutvikling i Norge.

547 Justere punktet som følger: "... integrerer klimarisiko **i sine investeringsbeslutninger** og i sin..."

560 Vi støtter dissenstekstforslaget knyttet til spørsmålet om iskanten.

570 Erstatt «nesten» med «mer enn»

577 Nytt 1.ledd, 2.setning: «Lokalsamfunn og kommuner som stiller areal til disposisjon for utbygging av fornybar energi, ...»

592 **Kommentar:** Punktet om energi fra biomasse bør kvalifiseres, jamfør utfordringene knyttet til palmeolje i biodrivstoff. Bioenergiproduksjon bør reguleres slik at den ikke konkurrerer med matproduksjon og natur om fruktbart areal.

592 Tillegg til første kulepunkt: «, samt ved å legge til rette for økt satsing på energieffektivisering og smart, fleksibel energibruk».

593 Nytt punkt: Innføre såkalte hvite sertifikater for å gjøre det lønnsomt for folk og bedrifter over hele landet å spare energi.

597 juster setningen til "...norsk vannkraftproduksjon *blant annet gjennom* å legge til rette for..."

599 Erstattes med: Utrede hvordan en kan sikre størst mulig andel norsk eierskap i vindkraftanlegg.

604 Erstatt «sine naturressurser» med «areal»

(604-617 dette kommer til å bli vedtatt før jul ifm behandling av vindkraftmeldingen, men greit å ha med for å unngå unødig bråk)

617/618 Nytt kulepunkt: Utrede innføring av naturressursskatt og grunnrenteskatt for vindkraft.

619/620 Nytt kulepunkt: Sette mål om nasjonal produksjonskapasitet på 1GW havvind innen 2025 og 3GW innen 2030.

619/620 Nytt kulepunkt: Gi Statnett ansvar for å koordinere og bygge ut strømnnett på norsk sokkel.

641 Nytt kulepunkt: «Starte omstillingen til et fornybart energisystem på Svalbard, ved blant annet å ta i bruk hydrogen, fornybar energiproduksjon, batteriteknologi, termisk energilagring og energieffektivisering».

712 **Kommentar:** 1) Burde denne kunne konkretiseres noe? Enten et mål for hvor mye som bør kuttes eller noen forslag til virkemidler for å oppnå det? Fond for pilotering av nullutslippsfiske e.l.? Her burde det vel kunne ligge noen næringsutviklingsmuligheter for Norge? 2) Burde det vært sagt noe om forurensing fra fiskeri: Plastutslipp, teiner og garn etc.?

723-840 **Kommentar:** Norsk landbruks-, havbruks- og fiskeripolitikk står overfor særskilte utfordringer framover – både for å opprettholde sysselsetting, bosetting og verdiskaping i distrikts-Norge, og for å nå å både helse-, klima- og naturmål. Gitt at dynamikken på rød-grønn side neppe tillater at dette håndteres i forkant av valget eller i regjeringsforhandlinger, anser vi at dette er en type tung politisk utfordring som best ivaretas gjennom en bredt sammensatt utvalgsprosess. Vi foreslår derfor at noe a la følgende tekst legges inn på egnet sted:

"Arbeiderpartiet vil:

- Nedsette et partssammensatt utvalg som skal utvikle en reformagenda for en bærekraftig land-, fiskeri og havbrukspolitikk. Mandatet skal slå fast at mål innen både klima, miljø og helse I skal nås samtidig som sysselsettingen i næringene økes. De totale offentlige insentivene til næringene økes og justeres for å levere på de nevnte målene.
- Fremme grønn næringsvekst gjennom distriktsstøtte og å innføre en naturfinansiering, der like store områder som bygges ned, restaureres.
- Sørge for at biodrivstoff som produseres og/eller brukes i Norge ikke konkurrerer med jordbruk og natur om dyrkbart areal, direkte eller indirekte, verken i Norge eller i utlandet."

735 legg til på slutten av setningen "og fase ut all bruk av soya fra produsenter som forårsaker tropisk avskoging innen utgangen av 2022".

819 Juster setningen til "**Gjort riktig er** økt bruk av skogen både...."

827 **Kommentar:** Under "Arbeiderpartiet vil" mangler det formuleringer både om størst mulig klimaeffekt av skogforvaltningen, og om bevaring av naturlige økosystemer og

biologisk mangfold. Vi anbefaler et nytt kulepunkt til slutt, noe a la: "Norges skogforvaltning, skal gjennomføres på en måte som sikrer økt opptak og lagring av CO2 på kort og mellomlang sikt samtidig som naturlige økosystemer og biologisk mangfold ivaretas."

Kommentar til arbeidslivskapitlet: Delen om arbeidsliv (989-1221) nevner ikke grønn omstilling i det hele tatt. Dette ser merkelig ut siden dette vil være en hovedutfordring i tiåret vi er inne i. Vi foreslår følgende tilleggstekst i innledningen:

995 Ny tekst: I fremtiden vil de tryggeste arbeidsplassene være natur- og klimavennlige. Dette vil fordre store endringer i norsk arbeidsliv hvor også omstillingsprosessene oppleves som trygge og rettferdige. Vi vil derfor ha en storsatsning på livslang læring (se avsnittet om det kompetente arbeidslivet), styrke partssamarbeidet, og opprette et nasjonalt råd for rettferdig omstilling for arbeidslivet. Dette rådet vil vurdere konsekvensene for arbeidstakere av virkemidlene som iverksettes for å nå klimamålene, og vil gi råd og anbefalinger om omstillingsbistand og tiltak for bedrifter og arbeidstakere slik at endringene blir så effektive, trygge og rettferdige som mulig.

1221 **Kommentar:** Vi støtter opprustning av fylkesveiene. Men språket bør kanskje differensieres slik at det gjøres klart at dette arbeidet vil prioritere områder der alternativene til veitrafikk er begrensede eller fraværende.

1288 erstatt "klimavennlig" med "utslippsfri"

1299 legg til "avansert" før "biodrivstoff" [Dette er avgjørende dersom klimaeffekten skal være reell og negative effekter for natur og matproduksjon skal unngås.]

1309-1311 **Kommentar:** Skal vi nå 55%-målet for 2030 kan vi ikke bare bruke prisme-konsekvens for å stoppe salg av bensin og dieselbiler i 2025. Da må vi forby det. I kombinasjon med gradvis høyere avgifter på dyre el-biler, og avgiftsfritak/lave avgifter på billige el-biler, kan dette også virke sosialt utjevne. Teksten i punktet bør bearbeides deretter.

1334 Bytt ut "annengenerasjons" med "avansert" (alternativt "biodrivstoff som ikke legger beslag på dyrkbart areal i konkurranse med matproduksjon eller natur, i Norge eller internasjonalt")

1335/1336 Nytt kulepunkt: Etablere et testsenter i Norge for utprøving av utslippsfrie fly i kommersiell trafikk

1336 legg inn "ha som mål å **innføre de nødvendige virkemidler** for at driften..."

1897-1927

Forslag til nye punkter:

Arbeiderpartiet vil

- Omprioritere forskningsmidler fra fossilt til fornybart for å sikre nødvendig kunnskap om hvordan Norge kan bygge en utslippsfri næringsstruktur og bærekraftige industriarbeidsplasser innenfor rammen av klimamålene.
- Opprette et toppforskningssenter for klimaomstilling av Norge, inkludert forskning på adferdsøkonomi, rettferdig omstilling og overgangen til en utslippsfri industri over hele landet.
- Opprette en Miljøfunn-ordning, på lik linje med Skattefunn, for å motivere bedrifter til å satse på FoU-prosjekter som skal redusere klimagassutslipp og negativ påvirkning på naturmangfold.
- Etablere en PilotS(irkulær)-ordning under Forskningsrådet for å øke den målrettede satsingen på overgangen til en sirkulær økonomi."

1929 Sammenfallet mellom tiltak som er bra for helse og bra for klimaet er påfallende fraværende hva angår kosthold (et kosthold som er bra for helsa er også, stort sett, bra for klimaet). Det bør påpekes i dette kapitlet. Det samme bør tilgang til ren og for en stor del uberørt natur.

2716-2734 **Kommentar:** Pandemikapitlet mangler henvisning til det stadig sterkere belegget for at ødeleggelse av natur er en – om ikke den – viktigste årsaken til pandemier, referanse bør legges inn her til ytterligere satsing på å bevare natur globalt for å begrense risikoen for fremtidige pandemier.

2858 Overskriften bør endres til "en rettferdig **og effektiv** ...". Kapitlet om klima- og naturmangfold inneholder mye bra. Det er imidlertid vanskelig å se at helheten av tiltak – i hele programmet – vil være tilstrekkelig til å levere på 55%-målet eller stoppe tapet av natur. Vi anbefaler derfor både brødtekst og "vi vil" tekst som åpner for en tilstramning av virkemiddelbruken i perioden – det er ikke tid til å vente til 2025 dersom det viser seg at utslippene ikke faller tilstrekkelig raskt. Vi foreslår et nytt kulepunkt under "Arbeiderpartiet vil: "At virkemiddelbruken i klima- og naturpolitikken vurderes løpende gjennom perioden, og raskt strammes til dersom det blir klart at de ønskede resultater ikke oppnås raskt nok."

2885-2886 **Kommentar:** Legg til tekst om at vi vil legge grunnlaget for nye næringer som kan stå på skuldrene til vår mest teknologisk avanserte og innovative næring i dag, nemlig petroleumsbransjen.

2893 Foreslår justering til "Det aller viktigste vi kan gjøre for et bærekraftig fellesskap, **ved siden av raskt å kutte utslipp av klimagasser og verne natur og biologisk mangfold**, er å..."

2913 **Kommentar:** Det bør klargjøres hvor mye man ønsker å kutte i Norge se f.eks. den svenske målsetningen som både sier noe om hvor mye man skal kutte i samarbeid med EU og hvor mye av de svenske utslippene som skal kuttes.

2919 **Kommentar:** Punktet om økning av CO2-avgiften er bra, men det må en større umiddelbar økning til om det skal bite i nærtid. I tillegg må det gjøres klart at avgiftsøkningene skal omfatte **alle** utslipp utenfor kvotepliktig sektor, og at økningen skal vedvare til 2050. Vi anbefaler også at det fastslås at en hensiktsmessig modell for Karbonavgift til Fordeling skal utredes raskt og – med mindre svært tungtveiende argumenter i mot fremkommer av utredningen – implementeres senest fra 1 januar 2023.

Vi foreslår justering i nåværende punkt som følger: "... øke CO2-avgiften **i hele ikke-kvotepliktig sektor, først opp til 1200 kroner med virkning fra 1 januar 2022, og deretter med 10 prosent... fram til 2050**"

Og ny tekst til slutt i nåværende punkt, som følger: "Hensiktsmessige modeller for Karbonavgift til Fordeling utredes, og implementeres – med mindre utredningen avslører svært tungtveiende argumenter mot alle relevante tilnærminger – med virkning senest fra 1 januar 2023."

2922- 2926 **Kommentar:** Veldig positivt – vi tror det er nyttig å se på hver næring for seg når man skal utarbeide mål og virkemidler. Sektorvise mål og virkemidler kan være gunstig for å lykkes og bør nevnes. (Det er uklart her hvilket klassifiseringssystem det refereres til.)

2937 Juster setning "sterkere – **både nasjonalt og internasjonalt** – i offentlige"

linje 2942 nytt punkt: Styrke satsningen på forskning og utvikling knyttet til miljø- og klimavennlig framstilling av animalske proteiner til mat i bioreaktorer, blant annet basert på restprodukter og avfall fra dagens norske matproduksjon.

Begrunnelse: Den globale etterspørselen etter proteiner, særlig i form av kjøtt og kjøttprodukter, representerer et av verdens største miljø- og klimaproblemer. I takt med et økende velstandsnivå blant annet i folkerike land som Kina og India er denne etterspørselen, og de tilhørende problemene, ventet å øke kraftig i årene som kommer. Kunstig framstilling av animalske proteiner kan bli en nøkkel til å løse dette problemet. Norge har sterke fagmiljøer og gode forutsetninger for å ta en lederrolle internasjonalt innen trygg, bærekraftig produksjon av animalske proteiner til mat. En slik satsning kan legge til rette for nye, kompetansetunge arbeidsplasser i Norge og samtidig bidra til å løse en av de største utfordringene kloden står overfor.

2944 UKLART PUNKT

2946 Nytt punkt: "Innføre forsøksordninger med karbonavgift til fordeling som kan sikre at klimatiltakene kan komme folk over hele landet til gode."

2953-2998 **Kommentar:** Her kunne det med fordel ha vært sagt noe mer om hvordan vi skal gå frem for å sikre nærings- og industriutvikling knyttet til sirkulærøkonomien Norge: mest krav og avgifter, lite om strategiske satsningsområder (f.eks. batterier o.l.). Trolig behov for en strategisk kartlegging av hvor Norge har komparative fortrinn

3036 juster slutten av setningen "av natur **her hjemme, og bidra tungt til det samme internasjonalt.**"

3044 erstatt "aktivt" med "fullt ut"

3067 juster til "karbonlagre som **skog – herunder øke rotasjonstiden i skogbruket – myrer...**" Stryk øke rotasjonstiden i skogbruket i slutten av setningen.

3294 **Kommentar:** Det kunne vært nyttig å spesifisere nordområdenes komparative fortrinn mht grønne jobber. Et veldig viktig poeng som det er verdt å bruke noen ord på å underbygge.

3739 **Kommentar:** Underkapitlet om urfolk og nasjonale minoriteter bør inneholde en setning om at Norge gjennom klima- og skogsatsingen har vært en særdeles viktig bidragsyter til å sikre landrettigheter for urfolksgrupper i tropiske skogland, og styrke urfolksgruppers og myndigheters evne og vilje til å sikre at disse rettighetene håndheves, og at dette arbeidet bør videreføres og gjerne intensiveres ytterligere, jamfør tekstforslag i bistandskapitlet.

4111 Legg til tekst til slutt i setningen: "... internasjonal stabilitet, **og når vi ikke klimamålene i Paris-avtalen vil konsekvensene for stabilitet og sikkerhet bli katastrofale.**"

4120 juster til "klima- **og natur**politikken"

4179 legg til kulepunkt under "Arbeiderpartiet vil": "Bidra – blant annet ved at både statsminister, utenriksminister og forsvarsminister prioriterer dette i sitt internasjonale arbeid – til å sette fokus på de katastrofale sikkerhetspolitiske og geopolitiske konsekvensene av ikke å lykkes med å nå klimamålene i Paris-avtalen og stoppe og reversere tapet av natur og biologisk mangfold."

4209 Stryk setningen linje 4209-4211. Erstatt med et nytt avsnitt som følger:

"Dette bør blant annet innebære et mer aktivt klima- og miljødiplomati der statsministeren og alle relevante statsråder har klima- og miljø som faste punkter i sine internasjonale samtaler, og der det gjøres aktiv bruk av sikkerhetsrådsplassen for å fremme en ambisiøs global klima- og naturpolitikk. Dette vil bl.a. inkludere at vi tar initiativet til en internasjonal koalisjon for en drastisk økning i investeringer i grønn energi og landbruk/natur i utviklingsland, blant annet gjennom strategisk bruk av offentlige midler (bistand, investeringer, offentlige innkjøp) og gjennom bærekraftige reformer i subsidier, skattefordeler og reguleringsregimer som i dag fremmer ikke-bærekraftig næringsvirksomhet. Det vil også innebære å gjøre klimabistand til hovedpilaren i utviklingspolitikken (se også "en ny solidaritets- og utviklingspolitikk" nedenfor), og aktiv innsats for en sterkere inkludering av klima- og miljøhensyn i handelspolitikken, inkludert gjennom WTO. Bærekraftig handel er avgjørende for en robust

global økonomi, men i dagens situasjon er internasjonal handel en av de viktigste driverne av klima-, natur- og miljøødeleggelser."

4216 Følgende justeringer under "Arbeiderpartiet vil":

4217 Juster punktet til "Gjøre Norge til en pådriver i det internasjonale klima- **og naturarbeidet** og gjøre klima og natur til en hovedprioritet i utenriks-, **handels-, sikkerhets-** og utviklingspolitikken samt internasjonal finanspolitikk, **blant annet gjennom at statsministeren og alle relevante statsråder har dette høyt på sin internasjonale prioriteringsliste.**"

4226 Juster punktet til "Sørge for at **hensynet til klima** og natur vektlegges sterkere i våre relasjoner med andre land, for eksempel i handelsavtaler."

Legg til følgende nye punkt:

"Ta initiativ til en global koalisjon for bærekraftig finans gjennom å i) styrke internasjonalt samarbeid om finansiering av bl.a grønn infrastruktur og restaurering og bevaring av natur ii) å videreutvikle SPUs bærekraftsprofil ytterligere (se SPU-kapitlet) og iii) gjøre klimabistand til den mest sentrale satsingen i norsk bistand (se "en ny solidaritets- og utviklingspolitikk")."

4249 Juster til "Vi må forene klima- og utviklingspolitikken. **Det er ingen motsetning mellom god utviklingspolitikk og god klimapolitikk – tvert imot er de to gjensidig forsterkende og gjensidig avhengige. Vi vil derfor prioritere klimabistand gjennom to hovedsatsinger – et nytt stort initiativ for investeringer i ren energi i utviklingsland og fremvoksende økonomier, og en styrking og revitalisering av regnskogsatsingen.**

4271-4278 Juster dette "vi vil" punktet i tråd med teksten om ren energi i det foreslåtte utvidede punktet som starter på linje 4249 ovenfor.

4279 Juster dette "vi vil" punktet i tråd med teksten om klima- og skogsatsingen i det foreslåtte utvidede punktet som starter på linje 4249 ovenfor.

4284 Juster punktet som følger: "... også om **å etablere og gjennomføre politikk som fremmer de målsettingene vi samarbeider med dem om samt** om regelmessig..."

4301 Ny setning til slutt i punktet: "Norge bør samarbeide med EU om økt ambisjonsnivå i klima- og naturpolitikken, herunder gjennom systematiske tilstramminger i kvoteregimet for å levere på EUs og Norges klimamål, tilslutning til EUs CO2-toll på varer som ikke overholder miljøstandarder, og gjennom felles innsats for økte ambisjoner og resultater i internasjonal klima- og naturpolitikk."

4311 Nytt kulepunkt under "Arbeiderpartiet vil": "Samarbeide med EU om gradvis økte ambisjoner og konsekvent implementering av EUs klimapolitikk, samt for økte ambisjoner og resultater i internasjonal klima- og naturpolitikk."

4372 Ny setning til slutt i avsnittet: "Internasjonal handel er avgjørende for vekst og fattigdomsbekjempelse, men for svake bærekraftsprinsipper gjør at internasjonal handel i

dag driver en rekke uønskede utviklingstrekk, herunder store klimagassutslipp og ødeleggelse av natur. Dette må det være en prioritet for Norge å bidra til å endre."

4393 Ny leddsetning til slutt i punktet: ", og forhindre at internasjonal handel driver økte klimagassutslipp og ødeleggelse av natur."

4410 Ny setning til slutt i avsnittet: "Klimaendringer og tap av natur fører allerede til økt ustabilitet og konfliktnivå – og konsekvensene for global stabilitet dersom klimamålene i Paris-avtalen og bærekraftsmålene ikke nås vil bli svært alvorlige og med overveiende sannsynlighet føre til en dramatisk forverring av Norges internasjonale rammevilkår."